

TALE

Samrådstale, besvarelse af samrådsspørgsmål N (BEU alm. del) den 30. januar 2019

15-1-2019

J.nr. 2019 - 8001

CAL
JHPE/KAT

Følgende samrådsspørgsmål N er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF):

- A. *Vil ministeren i lyset af afsløringen i 21 Søndag om kinesiske arbejdstagere, som trods af være kommet hertil under beløbsordningen arbejder under slavelignende vilkår, og med henvisning til SF's beslutningsforslag B115 om ændring af straffelovens bestemmelse om menneskehandel af 28. februar 2019 samt beskæftigelsesministerens besvarelse BEU alm. del – spørgsmål 111 (folketingsåret 2018-2019, 2. samling) redegøre for status for det ifølge ministeren nye og mere ambitiøse tværministerielle arbejde mod udnyttelse af sårbare arbejdstagere? Der ønskes herunder bl.a. redegjort for, hvilke personer der er udpeget til at sidde i den nye arbejdsgruppe, hvorvidt der er udarbejdet et kommissorium for den nye arbejdsgruppe samt dets indhold, hvornår arbejdsgruppen har deadline for afrapportering.*
- B. *Kan ministeren garantere, at der fremsættes lovforslag om opstramning af lovgivningen for menneskehandel til tvangsarbejde og udnyttelse af sårbare arbejdstagere i indeværende samling?*
- C. *Vil ministeren – i lyset af at arbejdsgruppens anbefalinger ikke er i umiddelbart sigte og sagens alvor – nedsætte en Task Force i samarbejde mellem Politi, Skattestyrelsen, Arbejdstilsynet som øjeblikkelig kan sendes ud til restauranter, hvor der er en potentiel formodning om uanstændige arbejdsvilkår?*

Tak for det og et meget stort tak til både Karsten Hønge fra SF og Jette Gottlieb fra EL til at indkaldelse til dagens samråd, som efter min mening er rasende vigtigt og også rasende vigtigt at få handlet på.

Jeg vil gerne starte med at takke spørgeren for at tage initiativ til at drøfte, hvordan vi kan få sat en stopper for de uhyrlige forhold, der desværre finder sted i de mørkeste hjørner af vores arbejdsmarked.

Det er hævet over enhver tvivl, at udnyttelse af arbejdstagere ikke bør finde sted i Danmark anno 2020.

Jeg kan nærmest ikke sætte ord på, hvor grotesk det er igen og igen at se eksempler på, at udenlandske arbejdstagere lever under slavelignende forhold og får alt for lave lønninger – eller slet ingen løn - for lange arbejdsdage.

Det er helt uacceptabelt.

Vi som regering tager det selvfølgelig dybt seriøst.

Og det er min og regeringens ambition at sætte endnu kraftigere ind mod social dumping og udnyttelse af udenlandsk arbejdskraft, end det sker i dag.

Det er heldigvis en ambition, som regeringen deler med flere partier i Folketinget, og hvor særligt SF og Enhedslisten igen og igen tager ansvar for at

sætte spot på de her problemer. Det sætter jeg stor pris på – tak for det!

oooOOOooo

Sagen med de kinesiske kokke, som man så skildret i 21 Søndag, og som også er blevet afdækket af Fagbladet 3F, er desværre endnu en påmindelse om, at der foregår ting på arbejdsmarkedet, som er dybt forkastelige.

Jeg tror, at vi er mange, der spørger os selv om, hvordan sådan noget overhovedet kan finde sted.

Helt grundlæggende må vi forholde os til, at globaliseringen – der på den ene side bidrager til vækst og fremskridt i Danmark – også har en bagside, som vi ikke må lukke øjnene for. Og den bagside er risikoen for, at udenlandske arbejdsgere, der befinder sig i en udsat situation, og hvor de gode forhold i Danmark virker tillokkende, bliver udnyttet af kyniske profitmagere.

Alle virksomheder i Danmark skal overholde lovgivningen og indordne sig under de vilkår, der gælder på arbejdsmarkedet. Alle, der arbejder i Danmark, skal arbejde under ordentlige vilkår. Det står slet ikke til diskussion.

Vi skal ikke acceptere, at visse dele af arbejdsmarkedet bliver udsat for et kapløb mod bunden, fordi alt skal gå hurtigere og være billigere. Det er decideret undergravende for vores velfærdsmodel.

Jeg kan forstå, at Beskæftigelsesudvalget på et samråd i sidste uge havde lejlighed til at drøfte den konkrete problemstilling med de kinesiske kokke med udlændinge- og integrationsministeren. Jeg kan også forstå, at udlændinge- og integrationsministeren har varslet nye initiativer, som skal adressere netop de udfordringer, der er forbundet med beløbsordningen.

Det betyder bl.a., at myndighedernes mulighed for fremadrettet at meddele afslag skal styrkes i de situationer, hvor det samlet vurderes, at forholdet omkring ansættelsen, virksomheden og ansøger må formodes ikke at være reelt. Der skal også ses på mulighederne for at myndigheden på området – SIRI - selvstændigt kan udføre udgående kontroller.

Jeg vil i dag holde mig til den generelle indsats mod social dumping, herunder det tværministerielle arbejde, som der refereres til i spørgsmålene.

Jeg vil gerne starte med at ridse baggrunden op for det tværministerielle arbejde.

I foråret 2019, på baggrund af det samråd som Karsten Hønge havde med den daværende beskæftigelsesminister, nedsatte den tidligere regering en arbejdsgruppe som opfølgning på en række konkrete sager om grov udnyttelse af udenlandsk arbejdskraft.

Helt konkret var det blandt andet Padborg-sagen og en DR-dokumentar om udnyttelse af rumænske bygningsarbejdere, som gav anledning til initiativet. Det var særligt den manglende retsforfølgning af bagmænd bag tvangsarbejde, herunder menneskehandel til tvangsarbejde, der var i fokus.

Der kom, så vidt jeg er orienteret, ikke noget konkret ud af den tidligere arbejdsgruppe, hvis arbejde blev sat i bero i forbindelse med udskrivelsen af folketingsvalg i maj 2019.

Efter min tiltræden som beskæftigelsesminister har det for mig været oplagt at se på et fortsat tværministerielt arbejde, oveni de første og vigtige skridt, som regeringen allerede har taget i forhold til bekæmpelsen af social dumping.

For regeringen har heldigvis allerede kunnet samle politisk flertal bag nogle oplagte og tiltrængte initiativer.

For det første har vi, blandt andet sammen med SF og Enhedslisten, med finanslovsaftalen for 2020, indgået en aftale, der ikke bare sikrer den højeste bevilling til den fælles myndighedsindsats nogensinde, men som også igangsætter nogle helt nye initiativer om blandt andet ID-kort og kontrol af arbejdsklausuler. Initiativer, som jeg ser meget frem til at følge.

Derudover aftalte vi med finansloven for 2020 at gøre det markant dyrere for landets virksomheder at fuske med ulovlige ansatte. Bødestrafen for brug af illegal arbejdskraft bliver således skærpet.

Endelig har vi som bekendt for nylig indgået en meget bred politisk aftale, der skal forhindre løndumping på landevejene. En aftale, der bygger på fælles anbefalinger fra DA og FH, og derfor var det set fra min stol også et helt oplagt sted at starte for den her regering, når det kommer til indsatsen mod social dumping.

Uanset hvor tilfreds jeg er med, hvordan vi er kommet ud af starthullerne på den her dagsorden, så er der selvfølgelig fortsat meget at gøre. Og det er her den tværministerielle arbejdsgruppe kommer ind i billedet som et næste skridt i vores samlede indsats.

Jeg vil ikke stikke nogen blå i øjnene og give lovning på, at vi i løbet af få måneder har fået skovlen under alle de problemer, der er med udnyttelse af sårbare udenlandske arbejdstagere. Jeg tør derimod godt love jer, at det bliver et langt sejt træk med en meget kompleks problemstilling.

Men det er også en opgave, som jeg gerne tager på mig, og hvor jeg forventer og regner med, at den gode start for regeringens samarbejde med Folketingets partier om at finde brede løsninger kan fortsætte.

[Arbejdsgruppens sammensætning]

Til spørgsmål A kan jeg oplyse, at arbejdsgruppen er sammensat af medlemmer fra:

- Ligestillingsafdelingen i Miljø- og Fødevarerministeriet,
- Justitsministeriet,
- Udlændinge- og Integrationsministeriet,
- Udenrigsministeriet
- Finansministeriet og
- Beskæftigelsesministeriet.

Beskæftigelsesministeriet er formand for arbejdsgruppen.

Andre ministerier vil blive inddraget i arbejdet, i det omfang det viser sig relevant undervejs.

Arbejdsgruppen er på nuværende tidspunkt i analysefasen, hvor fokus er på at tilvejebringe mere viden om sårbare udenlandske arbejdstagere og deres arbejdsvilkår. Derudover er der behov for et styrket vidensgrundlag om redskaberne for bekæmpelse af grov udnyttelse af denne gruppe.

Når vidensgrundlaget er på plads, sætter arbejdsgruppen gang i udviklingen af konkrete initiativer. I den sammenhæng er det helt naturligt, at arbejdsmarkedets parter kommer på banen og inddrages, og her må vi – som der er praksis for – afvente, at overenskomstforhandlingerne på det private arbejdsmarked forhåbentlig er vel overstået i løbet af foråret.

Jeg vil også gerne give tilsagn om, at Beskæftigelsesudvalget bliver inddraget i udviklingen af initiativer. Som sagt ser jeg det her som en fælles opgave, hvor partiernes indspil og viden på området er meget værdsat.

Arbejdsgruppen har fået til opgave at fremlægge en initiativplan for regeringen til sommer, og uden at jeg vil foruddiskontere resultaterne af arbejdsgruppens overvejelser, er der selvfølgelig nogle oplagte hovedtemaer, som bør overvejes:

Det drejer sig først og fremmest om *retsforfølgning af bagmænd*. Om *bistand og støtte til ofre*.

Og så skal vi selvfølgelig have set på både *arbejdsgiveres og hvervgiveres rolle og forpligtelser*.

Derudover skal vi have lavet et servicetjek af *samarbejdet mellem myndighederne* – her har vi allerede et rigtig godt fundament og nogle velfungerende samarbejder på kryds og tværs. Men jeg mener det er vigtigt, at myndighederne også kigger indad på det punkt og ser, om der ikke er rum for forbedring.

Jeg forstår og deler spørgerens utålmodighed. Og jeg ville ønske, at jeg kunne trække en kanin op af hatten, der med et snuptag fik sat en stopper for de her groteske historier én gang for alle.

Det kan jeg desværre ikke. Vi har et arbejdsmarked, hvor frivillighed og tillid er nøglebegreber – det skal vi bevare.

Omvendt giver det nogle særlige udfordringer i forhold til de – heldigvis få i det store billede – der er fuldstændig ligeglade med tillid, respekt og ordentlighed, men hvor hurtig profit er det mål, man styrer efter.

Det skal vi sætte ind over for på en klog måde, og jeg ser frem til oplægget fra arbejdsgruppen, som skal præsenteres for regeringen til sommer.

I spørgsmål B bliver jeg spurgt, om jeg kan garantere, at der fremsættes lovforslag om opstramning af lovgivningen om menneskehandel til tvangsarbejde i indeværende samling?

Til det må jeg svare, at nej – det kan jeg ikke garantere. For det første hører den relevante lovgivning, der er på området, under justitsministeren. Så jeg må henvise til ham for spørgsmål om eventuelle lovændringer.

For det andet skal arbejdsgruppen netop se på mulighederne for opstramning af lovgivningen, og jeg vil i forhold til mit eget ressort gerne afvente arbejdsgruppens overvejelser.

I spørgsmål C bliver jeg spurgt, om jeg vil ned sætte en task force bestående af politiet, Skattestyrelsen, Arbejdstilsynet som øjeblikkelig kan sendes ud til restauranter, hvor der er en potentiel for modning om uanstændige arbejdsvilkår.

Jeg vil ikke tage forskud på de konklusioner, som arbejdsgruppen måtte nå frem til, men jeg vil gerne fremhæve, at vi allerede i dag har et stærkt og velfungerende samarbejde mellem de tre myndigheder i den fælles myndighedsindsats mod social dumping. Der er blandt andet forløbet omkring Padborg-sagen et rigtig godt eksempel på,

hvor myndighederne med meget kort varsel kunne rykke ud sammen i en konkret sag.

Jeg vil gerne runde af med igen at kvittere for initiativet til en drøftelse om regeringens indsats på det her område.

Jeg vil tage initiativ til at få vendt arbejdsgruppens overvejelser med jer mere i detaljer og høre jeres input, når vi er kommet lidt længere frem.

Tak for ordet.